

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola strojnická Olomouc, tř.17. listopadu 49

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu „Výuka moderně“
Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205**

Šablona: III/2 Dějepis

Sada: 2

Číslo materiálu v sadě: 8

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

Název: Evropská reformace

Jméno autora: Mgr. Vladislava Heglasová

Předmět: Dějepis

Jazyk: Čeština

Klíčová slova: reformace, katolicismus, protestantismus, luteránství, kalvinismus, anglikánství

Cílová skupina: žák 1. ročníku

Stupeň a typ vzdělání: střední odborné

Očekávaný výstup: Žák dokáže objasnit příčiny vzniku a šíření evropské reformace v době pozdního středověku, najít její kořeny. Umí definovat pojmy katolicismus a protestantismus a lokalizovat vliv jednotlivých protestantských církví v Evropě.

Metodický list/anotace

Na základě výkladové prezentace získá žák fakta o evropské reformaci v 16. století, která mu pomohou objasnit příčiny vzniku protestantismu a pochopit jeho politické důsledky pro evropské země. Seznámí se s představiteli protestantských církví a rozsahem území, kde se šířil jejich vliv.

Datum vytvoření: 4.1. 2013

EVROPSKÁ REFORMACE

Úkol:

**Na co navázalo evropské
reformační hnutí?**

EVROPSKÁ REFORMACE

- **v 16. století**
- navázala na dílo **Johna Viklefa a Jana Husa**
- **snaha po nápravě církve**
- potřeba změnit společenské poměry
 - ✓ politické
 - ✓ majetkové

EVROPSKÁ REFORMACE

- zahájena v **NĚMECKU** roku **1517**
- **Martin Luther** ve Wittenberku přibil na vrata kostela svůj **program – 95 tezí**:
 - ✓ kritika papeže
 - ✓ proti svatokupectví
 - ✓ proti špatné morálce kněží
 - ✓ přímé spojení člověka s Bohem
(založil novou církev – **protestantskou**, která se šířila v sev. Německu a v Pobaltí - **luteráni**)

Martin Luther

obraz Lucase Cranacha st. z roku 1529

Obrázek č.1

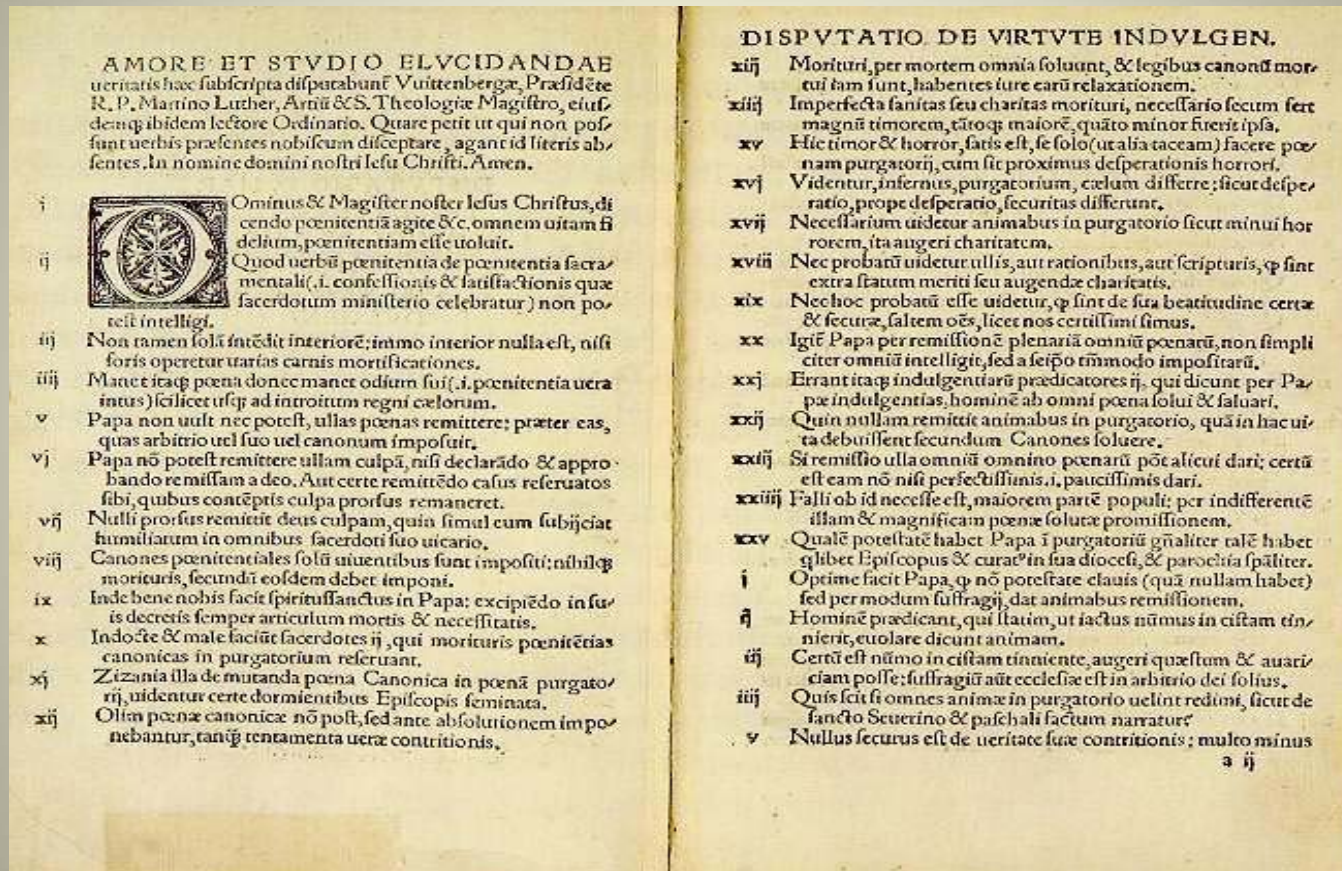
Obrázek č.2

Luterova růže – symbol luteránství

95 tezí, vydání z r. 1522

Obrázek č.3

EVROPSKÁ REFORMACE

- ve **ŠVÝCARSKU**
- hlavní představitel **Ulrich Zwingli**
(humanista, farář v Zurychu)
- ✓ proti vnějším projevům zbožnosti
- ✓ náboženská rovnoprávnost
- ✓ schvaloval i vzpouru proti vrchnosti
(založil **evangelickou církev**, která se šířila do švýc. kantonů a v jižním Německu)

Ulrich Zwingli

Obrázek č.4

EVROPSKÁ REFORMACE

- **Jan Kalvín – kalvinisté**
- hlavně ve **FRANCIÍ** a švýc. **ŽENEVĚ**
- ✓ bojovný směr v protestantství
- ✓ náboženství založené na přísné morálce a předurčenosti
- ✓ podporoval podnikání nové doby

Úkol:

Víte, jak se říkalo kalvinistům ve Francii a v Anglii?

Řešení:

Kalvinistům

ve Francii se říkalo „**hugenoti**“
a v Anglii „**puritáni**“.

Jan Kalvín

1509 - 1564

Obrázek č. 5

EVROPSKÁ REFORMACE

- v **ANGLII** za **Jindřicha VIII.**
z rodu Tudorovců
- **anglikánské náboženství**
 - ✓ státní náboženství
 - ✓ umírněné
 - ✓ anglický král – hlavou církve
 - ✓ zabavování církevního majetku
 - ✓ osvobodit se od vlivu papežství

Jindřich VIII.

portrét od Hanse Holbeina ml.

Obrázek č. 6

EVROPSKÁ REFORMACE

- reformaci provázely **selská povstání** a **náboženské války**
- reformátoři se nikdy nesjednotili
- **1555** – „*mírem augsburským*“ ukončena válka x protestantům v **Německu**
- **1598** – „*ediktem nantským*“ vyhlášena náboženská tolerance ve **Francii**

PROTIREFORMACE

- nástup reformace donutil katolickou církev samotnou k reformě -
- založen **JEZUITSKÝ ŘÁD** španělským šlechticem **Ignácem z Loyoly**
- ✓ přísně vojensky řízený
- ✓ misijní činnost
- ✓ úspěšný školský systém
- **1545** – „tridentský koncil“ (ukončil kupčení s odpustky a úřady, boj proti kacířům)

Ignác z Loyoly

obraz zakladatele Jezuitského řádu, 16. stol.

Obrázek č. 7

Obrázek č. 8

znak jezuitského řádu

Tridentský koncil

freska v univerzitní knihovně Egera

Obrázek č. 9

EVROPSKÁ REFORMACE

- POLITICKÉ DŮSLEDKY
 - v **ANGLII** za kr. **Alžběty** musela zemřít **Marie Stuartovna** jako nebezpečí obnovy katolicismu
 - ve **FRANCII** – „bartolomějská noc“ – Paříž **1572** (**Kateřina Medicejská** dala povraždit stovky hugenotů)
 - ve **ŠPANĚLSKU** **Filip II.** (Habsburk) – opora evr. katolicismu

Bartolomějská noc

Obrázek č. 10

Paříž 24.8.1572

EVROPSKÁ REFORMACE

- Evropa se v **16. a 17. stol.** rozdělila:
 - ☐ **hospodářsky** na oblast
 - ✓ spějící k novověku
 - ✓ udržující středověký systém
 - ☐ **politicky** na
 - ✓ **katolické země** (Španělsko, Svatá říše římská)
 - ✓ **protestantské země** (v čele s Nizozemskem)
- tyto rozdíly vyvrcholily ve 30leté válce a nizozemské revoluci

Odkazy:

Použité zdroje: internet

Dostupné pod licencí GNU Free Documentation License na www:

Obrázek č. 1

CRANACH ST., Lucas. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 4.1.2013]. Dostupný na WWW:

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Luther46c.jpg>

Obrázek č. 2

JED. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 4.1.2012]. Dostupný na WWW:

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lutherrose.svg>

Obrázek č. 3

LOTTER, Melchior. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 4.1.2012]. Dostupný na WWW:

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:95Thesen.jpg>

Obrázek č. 4

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 4.1.2012]. Dostupný na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ulrich_Zwingli.jpg

Obrázek č. 5

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 4.1.2012]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Johannes_calvin.jpg >

Obrázek č. 6

HOLBEIN ML., Hans. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 4.1.2012]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Henry8England.jpg> >

Obrázek č. 7

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 4.1.2012]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ignatius_Loyola.jpg >

Obrázek č. 8

MORANSKI. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 4.1.2012]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:lhs-logo.svg> >

Obrázek č. 9

RACKER, Johann Lucas. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 4.1.2012]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:TridentConcil.jpg> >

Obrázek č. 10

DUBOIS, Francois. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 4.1.2012]. Dostupný na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Francois_Dubois_001.jpg >